

Viite

Maatalous- ja kalastusneuvosto 17.11.2025 Brysselissä

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontuu 17.11.2025 Brysselissä. Kokouksessa Suomea edustaa maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah.

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee vuoden 2027 jälkeisen yhteisen maatalouspolitiikan ruokaturvasta ja tuen kohdentamisesta. Suomen kansallinen kannanmuodostus on kesken.

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee kauppaan liittyvistä maatalouskysymyksistä mukaan lukien EU:n ja Ukrainan suhteiden tiivistäminen. Suomi tukee komissiota meneillään olevien kauppasopimusneuvotteluprosessien pikaisessa loppuun saattamisessa.

Neuvosto kuulee komission esittelyt kalastusmahdollisuuksia koskevista kahdesta ehdotuksesta ja käy niistä keskustelut. Suomi ottaa esittelyt ja käytävät keskustelut tiedokseen.

Maatalous- ja kalastusneuvoston muissa asioissa Suomi esittää tiedotusasian koskien Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston yksinkertaistamista.

Asialista:

MAATALOUS- JA KALASTUSNEUVOSTON KOKOUS 17.11.2025 BRYSELISSÄ

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen

- a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
- b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

MAATALOUS

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Vuoden 2027 jälkeinen yhteinen maatalouspolitiikka: ruokaturva ja tuen kohdentaminen
Periaatekeskustelu

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Kauppaan liittyvät maatalouskysymykset, mukaan lukien EU:n ja Ukrainan suhteiden tiivistäminen
Komission tiedotusasia
Keskustelu

KALASTUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Neuvoston asetus Atlantin ja Pohjanmeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2026 ☐C
Komissio esittelee
Keskustelu

Neuvoston asetus Mustanmeren ja Välimeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2026 ☐C
Komissio esittelee
Keskustelu

Muut asiat

Maatalous

One Health -konferenssin tulokset
(Kööpenhamina 5.–6. marraskuuta 2025)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Lainsäädännön yksinkertaistamista, täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskeva vuotuinen tilannekatsaus 2025 (eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvit ja kasvien terveys, elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuus)
Komission tiedotusasia

(mahd.) Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston yksinkertaistaminen
Suomen tiedotusasia

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/894/2025-MMM-18

Muroma Hanna

6.11.2025

Vuoden 2027 jälkeinen yhteinen maatalouspolitiikka: ruokaturva ja tuen kohdentaminen - maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 17.11.2025

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee kokouksessaan 17.11.2025 vuoden 2027 jälkeisestä yhteisestä maatalouspolitiikasta erityisesti ruokaturvan ja tuen kohdentamisen näkökulmasta. Maatalouden erityiskomitea valmisteli keskustelua kokouksessaan 10.11.2025.

Suomen kanta

Suomen kannanmuodostus YMP-asetusehdotuksiin on kesken.

Suomen kannat rahoituskehyskokonaisuuteen on muodostettu E-kirjeessä E 73/2025 vp.

Suomi on korostanut kannoissaan maatalouden ja ruoan visioon (E 6/2025 vp) mm. seuraavaa:

Suomi korostaa, että yhteisen maatalouspolitiikan ensisijainen tehtävä on perussopimuksen mukaisesti tukea aktiivista, korkealaatuista elintarviketuotantoa ja viljelijöiden tuloja sekä pitää maaseutualueet elinvoimaisina ja kuluttajahinnat kohtuullisina. Hajautettu perheviljelmäpohjainen maataloustuotanto ja elinvoimaiset maaseutualueet ovat

ruokaturvan ja huoltovarmuuden keskeinen perusta.

Suomi pitää hyvänä komission tiedonannon painopisteitä aktiivisen ruoantuotannon edistämisestä, maatalojen taloudellisen elinvoimaisuuden edistämisestä ja ympäristöstä huolehtimisesta EU:ssa. Asianmukainen tulotaso, tuotannon kannattavuus sekä riittävä investointien määrä ovat tarpeen, muuten siirtymä kestävämpään ja kilpailukykyisempään elintarvikejärjestelmään on vaikea saavuttaa.

Suomi pitää hyvänä, että tiedonannossa korostetaan tukien nykyistä vahvempaa kohdentamista erityisesti aktiiviseen tuotantoon, epäsuotuisille alueille sekä nuorille ja uusille tuottajille. Suomi pitää tärkeänä sukupolvenvaihdon edistämistä ja tukee komission ajatusta erityisen sukupolvenvaihdosstrategian laatimisesta.

Tiedonannosta ruokaturvan takaamisesta ja elintarvikejärjestelmien resilienssin vahvistamisesta on annettu E-kirje E 41/2022 vp ja tiedonannosta lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden varmistamisesta on annettu E-kirje E 154/2022 vp.

Suomi katsoo, että elintarvikesektorin huoltovarmuus ja väestön ruokaturva tulee varmistaa kaikissa tilanteissa.

Pääasiallinen sisältö

Yleistä komission YMP-asetusehdotuksesta

Komissio julkaisi 16.7.2025 ehdotuksen tulevaksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi vuosille 2028–2034. Komissio ehdottaa rahoituskehyn ja sen rakenteen merkittävää uudistamista. Tavoitteena on yhdistää rahastoja, mukaan lukien YMP, ja luoda kumppanuussuunnitelmia, jotka vastaavat nykyistä paremmin paikallisiin tarpeisiin. Rahoituskehyn julkaisun yhteydessä komissio julkaisi myös useita sektorikohtaisia lainsäädäntöehdotuksia, joihin sisältyy asetusehdotus yhteiselle maatalouspolitiikalle myönnettävän unionin tuen täytäntöönpanoedellytysten vahvistamisesta vuosiksi 2028-2034 (COM(2025) 560 final).

YMP-asetusehdotuksen taustalla on komission 19.2.2025 antama tiedonanto maatalouden ja ruoan tulevaisuutta koskevasta visiosta (COM(2025) 75 final). Visiossa esitettiin tiekartta tuleville strategisille ehdotuksille maatalous- ja ruokasektorin vetovoiman parantamiseksi ja vakaan toimintaympäristön luomiseksi koko ruokaketjun toimijoille. Lisäksi visiossa hahmoteltiin tulevan yhteisen maatalouspolitiikan painopisteitä vuoden 2027 jälkeiselle ajalle.

Tässä muistiossa käsitellään YMP-asetusehdotuksen asteittain alenevaa pinta-alaan perustuvaa tulotukea (6 artikla), tuotantosidonnaista tulotukea (11 artikla), epäsuotuisten alueiden tukea (8 artikla), pienten tilojen tukijärjestelmää (7 artikla), aloitustukea (14 artikla) sekä nuorten viljelijöiden tukemista ja sukupolvenvaihdoksia (16 artikla).

Asteittain aleneva pinta-alaan perustuva tulotuki (6 artikla)

Komission ehdotuksen mukaan viljelijöiden toimeentuloa olisi tuettava tukikelpoisten hehtaarien perusteella myönnettävällä tulotuella (aleneva pinta-alatuki). Tuki olisi kuitenkin asteittain aleneva siten, että vuosittaista tukea vähennettäisiin viljelijäkohtaisesti 25 prosenttia 20 000 euroa ylittävältä osalta, kun myönnetty tukimäärä olisi 20 000–50 000 euroa. Kun myönnetty tuki olisi yli 50 000 euroa mutta korkeintaan 75 000 euroa, 50 000 euroa ylittävää tukimäärää alennettaisiin 50 prosenttia. Kun viljelijälle myönnetty tuki ylittäisi 75 000 euroa vuodessa, 75 000 euroa ylittävää tukimäärää alennettaisiin 75 prosenttia. Vuosittainen maksimimäärä alenevassa pinta-alatuessa olisi 100 000 euroa.

viljelijää kohti. Jäsenvaltio voisi eriyttää alenevan pinta-alatuen viljelijäryhmittäin tai maantieteellisten alueiden perusteella. Alenevan pinta-alatuen eriyttämisen tulisi perustua viljelijöiden tietyllä viitekaudella saamien maatalouden tulojen määrään. Tukea olisi kohdennettava sitä eniten tarvitseville, kuten nuorille ja uusille viljelijöille, naisille, perheille tai pienviljelijöille, sekä pelto- että eläintuotantoa tilallaan harjoittaville viljelijöille, tai luonnonhaitta-alueiden viljelijöille. Nuorille viljelijöille aleneva pinta-alatuki olisi myönnettävä korotettuna. Ensisijaisesti tuki olisi tarkoitettu ruokaturvasta huolehtiville viljelijöille. Myös osa-aikaiset pienviljelijät olisivat tukeen oikeutettuja jäsenvaltion määrittelyn mukaisesti. Ehdotuksen johdanto-osassa mainitaan myös muut osa-aikaiset viljelijät, mutta artiklatekstissä asiaa ei ole. Alenevaa pinta-alatukea eivät voisi viimeistään vuonna 2032 saada tuenhakijat, jotka ovat saavuttaneet kansallisten lakien mukaisen vanhuuseläkeiän ja saavat vanhuuseläkettä. Ehdotuksen mukaan molempien ehtojen olisi täyttyvä.

Kumppanuusrahastoasetusehdotuksen 4 artiklan mukaan aktiivista ruuantuotantoa voitaisiin tukea määrittelemällä jäsenvaltiossa maataloustoiminnaksi ainoastaan maataloustuotteiden tuotanto. Aikaisemmin WTO-sääntöjen puitteissa on pitänyt tukea myös maatalousmaan säilyttämistä. On epäselvää voiko maatalousmaan säilyttämisen jättää jatkossa tukien ulkopuolelle.

Kumppanuusrahastoasetusehdotuksen 35 artiklan mukaan alenevan pinta-alatuen keskimääräinen hehtaarituki tulee suunnitella välille 130 eurosta 240 euroon.

Tuotantosidonnainen tulotuki (11 artikla)

Tuotantosidonnainen tulotuki olisi edelleen mahdollista Suomessa samoille tuotantomuodoille kuin nykyisin. Tukimuoto olisi ehdotuksen mukaan jäsenvaltioille pakollinen toimeenpanna. Tukea voitaisiin maksaa vuosittain maidon-, naudanlihan-, lampaanlihan- ja vuohenlihantuotannoille sekä pinta-alaperusteisesti peltokasveille ml. lyhytkiertoinen energiapuut. Uusi tuen kohde olisivat mehiläiset. Tukikelpoisia olisivat myös heinät ja muut nurmirehukasvit. Nykyisen EU-asetuksen tuotantosidonnaisten tuotteiden ja tuotantomuotojen lista on korvattu viittauksella yhteisen markkinajärjestelyasetuksen (EU) N:o 1308/2013 liitteeseen I. Tukea ei myönnetä tupakka- ja viinialoille. Tukea voitaisiin kohdentaa vaikeuksissa oleville tuotantomuodoille, joilla korostuvat erityisesti sosioekonomiset ja ympäristölliset perusteet.

Uutta nykyiseen eläinkohtaiseen tukeen verrattuna olisi mahdollisuus maksaa tuki eläimille vaihtoehtoisesti eläinyksiköiden (ey) perusteella. Eläinyksikkökertoimet perustuvat eläinmääriin ja niistä säädettäisiin asetusehdotuksen liitteessä II. Uusi ehdotus on, että jäsenvaltion olisi otettava huomioon eläintuen osalta ympäristövaikutukset, mukaan lukien eläintiheysperusteet nitraattiherkillä alueilla. Suomessa tämä vaatimus koskisi koko maata.

Jäsenvaltion tulisi osoittaa tuotantosidonnaisen tulotuen tarve objektiivisin ja syrjimättömin perustein, siten, että se vastaa maatilojen tulonmuodostuksen tarpeeseen. Tuotantosidonnainen tulotuki ei saisi aiheuttaa yhteismarkkinoille häiriöitä, mikä tulee ottaa huomioon tukijärjestelmän suunnittelussa. Tuotantosidonnaisen tulotuen osuus, josta säädettäisiin kumppanuusrahastoasetusehdotuksessa, olisi korkeintaan 20 prosenttia alenevan pinta-alatuen, maatalouden ympäristö- ja ilmastotoimien tuen sekä pienten tilojen tuen yhteismäärästä. Tuen määrää voitaisiin kumppanuusrahastoasetusehdotuksen mukaisesti korottaa 5 %:lla valkuaiskasveille, kasvi- ja eläintuotantoa yhdistäville sekataloille sekä itäisille raja-alueille, joilla tarkoitetaan NUTS2-alueita, joilla on maa- tai merirajaa Venäjän federaation, Valko-Venäjän tai Ukrainan kanssa.

Epäsuotuisten alueiden tuki (tuki luonnonhaittoihin) (8 artikla)

Jäsenvaltioiden on ehdotuksen mukaan tarjottava epäsuotuisten alueiden viljelijöille tukea kompensoimaan luonnonolosuhteista johtuvia rajoitteita. Alueet nimetään maaseutuasetuksessa (EU) No 1305/2013 säädetyin mukaan tai niitä voidaan nimetä lisää kumppanuussuunnitelmassa, mutta näiden lisäalueiden osuus ei saa ylittää 2 % jäsenvaltion maatalousmaan alasta. Luonnonhaitta-alueista tulee "hienosäätää" ulkopuolelle ne alueet, joilla ei esiinny luonnonhaittaa. Tämä periaate säädetään maaseutuasetuksessa. Tukikelpoista hehtaaria kohden maksettava tuki lasketaan lisäkustannuksiin tai tulonmenetyksiin perustuen, jotka liittyvät maataloustuotannon harjoittamiseen luonnonhaitta-alueilla verrattuna tuotantoon alueiden ulkopuolella.

Pienten tilojen tukijärjestelmä (7 artikla)

Pienten tilojen tukijärjestelmän perustaminen olisi pakollinen jäsenvaltiolle, mutta tukea hakeville viljelijöille sen tulisi olla vapaaehtoinen. Tuki korvaisi sen valitseville alenevan pinta-alatuen, tuotantosidonnaisen tuen ja epäsuotuisten alueiden tuen kokonaisuuden. Tuki tulisi kohdentaa ensisijaisesti ruokaturvaan osallistuville tuottajille. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltio määrittäisi, mikä olisi pieni tila. Vuosittainen kertakorvaus saisi olla korkeintaan 3 000 euroa pienviljelijää kohti.

Aloitustuki (14 artikla)

Jäsenvaltioiden tulisi myöntää aloitustukea nuorille ja uusille viljelijöille, jotka täyttävät kumppanuussuunnitelmassa määritellyt edellytykset. Tuen saaminen edellyttää jatkosakin liiketoimintasuunnitelman esittämistä ja noudattamista. Tukea voitaisiin myöntää myös pienten tilojen kehittämiseen. Kuten kuluvalle rahoituskaudella, tuki myönnettäisiin joko kertakorvauksena, rahoitusvälineinä tai näiden yhdistelmänä. Tuen enimmäistaso voisi olla yhteensä enintään 300 000 euroa, kun tällä kaudella enimmäistaso on 100 000 euroa.

Aiempien rahoituskausien tapaan asetusehdotuksen perusteella voitaisiin tukea maaseutualueilla tapahtuvaa muiden kuin maatilayritysten käynnistämistoimintaa. Yritystoiminnan käynnistäminen voisi linkittyä maatalon tulojen monipuolistamiseen maatalouden ulkopuolelle. Lisäksi tuettaisiin maaseutualueilla toimivien ei-maatilataustaisten yritysten toiminnan käynnistämistä. Tuen edellytykset ovat ehdotuksessa vastaavat kuin nuorten viljelijöiden aloitustuessa.

Nuorten viljelijöiden tukeminen ja sukupolvenvaihdokset (16 artikla)

Uutena asiana jäsenvaltion on osana kumppanuussuunnitelmaa laadittava sukupolvenvaihdosstrategia, johon tulee sisällyttää arvio maatalousalan nykyisestä väestötilanteesta, nuorten viljelijöiden alalle tulon esteiden tunnistaminen ja ehdotetut kansalliset aloitteet ja toimenpiteet niiden poistamiseksi. Suunnitelman tulisi sisältää myös kuvaus erityisistä nuorten viljelijöiden alalle tuloa edistävästä toimista, kuten tuki tilanpidon aloittamiseen, aleneva pinta-alatuki korotettuna, pienten tilojen tuki, nuoren viljelijän korotettu investointituki, lomitustuki, yhteistyötoimet, joilla helpotetaan sukupolvien välistä yhteistyötä, ja nuorille räätälöidyt neuvonta- ja koulutuspalvelut. Nuorten osallistumista tukitoimenpiteisiin tulisi helpottaa kokoamalla heille suunnatut toimet ja ohjeistus yhteen paikkaan. Sukupolvenvaihdosstrategia ei kattaisi esitetyssä muodossaan kuitenkaan laajemmin muiden, maatalouden ulkopuolisten toimialojen omistajan- ja sukupolvenvaihdoksia.

Markkinajärjestelyasetuksen muutos

Komissio antoi 16.7.2025 ehdotuksen asetuksen (EU) N:o 1308/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse kouluhedelmä-, vihannes- ja -maitojärjestelmästä (EU:n koulujakelujärjestelmä), alakohtaisista interventioista, valkuaisalan luomisesta, hampua koskevista

vaatimuksista, juuston, valkuaiskasvien ja lihan kaupan pitämisen mahdollisista vaatimuksista, lisätuontitullien soveltamisesta, maataloustuotteiden saatavuutta hätätilanteissa ja vakavissa kriisitilanteissa koskevista säännöistä sekä vakuuksista (COM (2025) 553 final). Tässä perusmuistiossa käsitellään asetusehdotuksen alaan kuuluvaa maataloustuotteiden saatavuutta hätätilanteissa ja vakavissa kriiseissä.

Maataloustuotteiden saatavuus hätätilanteissa ja vakavissa kriiseissä

Uutena kokonaisuutena yhteiseen markkinajärjestelyyn komissio ehdottaa toimia maataloustuotteiden saatavuuden turvaamiseksi hätätilanteissa ja vakavissa kriiseissä. Viime vuosien kriisit – kuten pandemia, Venäjän hyökkäyssota ja geopoliittiset jännitteet – ovat paljastaneet EU:n ruokajärjestelmän haavoittuvuuden. Tavoitteena on varmistaa, että elintarvikkeiden saatavuus säilyy kaikissa olosuhteissa ja että yhteiskunnan elintärkeät toiminnot voivat jatkua kriisien aikana.

Komission ehdottamiin perustason toimenpiteisiin kuuluu jäsenvaltioiden velvoittaminen laatimaan kansalliset valmius- ja reagoitusuunnitelmat, jotka sisältävät muun muassa varastotietojärjestelmän perustaminen keskeisille maataloustuotteille, toimitusketjujen haavoittuvuuksien arvioinnin ja hätäviestintäprotokollat. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi nimettävä vastuulliset viranomaiset ja osallistuttava EU-tason stressitesteihin. Jäsenvaltiot voisivat perustaa maataloustuotteiden varmuusvarastoja, kuitenkin siten että varastojen markkinavaikutukset on minimoitu. Komissio korostaa ehdotuksessaan, että arkaluonteiset tiedot – kuten varastojen määrät, logistiikan kapasiteetti ja toimitusketjujen haavoittuvuudet – käsitellään turvallisesti EU:n sääntöjen mukaisesti.

Komissio ehdottaa, että yhteisen markkinajärjestelyn piiriin tuodaan myös vuodesta 2022 toimintansa aloittaneen Euroopan ruokaturvakriisien valmius- ja toimintamekanismi (EFSCM), joka kokoaa yhteen jäsenvaltioiden viranomaiset, sidosryhmät ja tarvittaessa kolmansien maiden edustajat. EFSCM:n avulla edistetään yhteistyötä, jaetaan parhaita käytäntöjä, toteutetaan stressitestejä ja kehitetään yhteisiä toimintamalleja, joilla voidaan tunnistaa ja hallita ruokaketjun rakenteellisia haavoittuvuuksia.

Puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja

Puheenjohtajavaltio on toimittanut tausta-asiakirjan 14939/25.

Tausta-asiakirjassa tuodaan esiin, että Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen ja muiden geopoliittisten ja kauppaan liittyvien jännitteiden seurauksena ruokaturva on jälleen EU:n maataloudesta käytävän keskustelun keskiössä. Maataloustuotteiden merkittävänä nettoviejänä EU:lla on paitsi vahva asema oman ruokaturvansa kannalta, myös merkittävä panos globaaliin ruokaturvaan. Toisaalta nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa on havaittu eräisiin tuotteisiin, kuten lannoitteisiin, energiaan ja rehuihin, liittyviä haavoittuvuuksia. Ilmastomuutos on myös kasvava haaste EU:n ruokaturvalle.

Tausta-asiakirjassa tuodaan esiin, että YMP-asetusehdotuksessa ehdotetaan jäsenvaltioiden varmistavan, että tulotuki suunnataan ensisijaisesti viljelijöille, joiden pääasiallisena toimintana on maatalous ja jotka näin ollen osallistuvat aktiivisesti ruokaturvan vahvistamiseen. Ruuantuotantokyvyn säilyttämiseksi kaikkialla EU:ssa tukea kohdennettaisiin eri ryhmille ja maantieteellisille alueille, jotka tarvitsevat lisää tulotukea säilyäkseen elinvoimaisina.

Tausta-asiakirjassa huomioidaan, että Eurostatin tietojen mukaan vuonna 2020 suurimmat 19 prosenttia maataloista vastasivat yli 90 prosentista EU:n maatalouden kokonaistuotannosta. Tiedot viittaavat siihen, että keskimäärin EU:n suurimmat maatilat edistävät merkittävästi ruokaturvaa. Koska maatalarakenne vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioittain, on olennaisen tärkeää varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla.

Puheenjohtajavaltio esittää seuraavia kysymyksiä maatalous- ja kalastusneuvoston keskusteluun:

- Missä määrin arvioitte, että ehdotettu pinta-alaperusteisen tulotuen ja muuntotyypisen tulotuen kohdentaminen yhteiseen maatalouspolitiikkaan vuoden 2027 jälkeen saavuttaa ruokaturvan vahvistamista koskevan tavoitteen?
- Mitkä ovat tärkeimmät ruokaturvaa uhkaavat riskit, joihin maataloustuotevarannoilla voitaisiin vaikuttaa säilyttäen samalla yhteisen maatalouspolitiikan markkinasuuntautuneisuus?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kyseessä on maatalouden erityiskomitean teemakeskustelu yhteisen maatalouspolitiikan asetusehdotuksiin liittyen.

Ehdotuksen oikeusperustana on yhteistä maatalouspolitiikkaa koskeva Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 43 artiklan 2 kohta. SEUT-sopimuksen 38 artikla antaa unionille valtuudet määritellä ja toteuttaa yhteistä maatalouspolitiikkaa. SEUT-sopimuksen 39 artikla asettaa yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet, joihin kuuluvat maatalouden tuottavuuden lisääminen, maatalousväestön kohtuullinen elintaso, markkinoiden vakauttaminen, tarvikkeiden saatavuuden varmistaminen sekä kohtuulliset kuluttajahinnat.

Ehdotukset käsitellään tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä Euroopan parlamentin kanssa. Neuvostossa päätös tehdään määräenemmistöllä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Ehdotusta käsitellään Euroopan parlamentin maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnassa. Tarkempaa tietoa käsittelyn aikataulusta tai mietinnön laatijasta ei ole tiedossa.

Kansallinen valmistelu

Ehdotuksesta on valmisteilla U-kirjelmä.

Maatalouden erityiskomitean ja maatalous- ja kalastusneuvoston valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 14.8.2025, 28.8.2025, 2.9.2025, 16.9.2025, 11.-12.9.2025 (kirjallinen menettely), 16.9.2025, 2.10.2025, 17.10.2025, 6.11.2025, 11.11.2025

EU-ministerivaliokunta 19.9.2025, 22.10.2025, 13.11.2025

Eduskuntakäsittely

Ehdotuksesta on valmisteilla U-kirjelmä.

Maatalouden erityiskomitean ja maatalous- ja kalastusneuvoston valmistelu

Suuri valiokunta 19.9.2025, 24.10.2025, 14.11.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi, jolla vahvistetaan yhteisen maatalouspolitiikan unionin tuen täytäntöönpanon edellytykset ajanjaksolle 2028–2034 (COM(2025) 560 final) ja siihen liittyvät liitteet I-II

14939/25

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Sanna-Helena Fallenius MMM/RO/EUKA, p. 0295 162 073, sanna-helena.fallenius@gov.fi

Neuvotteleva virkamies Osmo Rönty MMM/RO/EUKA, p. 0295 162 084, osmo.ronty@gov.fi

Neuvotteleva virkamies Martti Patjas MMM/RO/MY, p. 0295 162 474, martti.patjas@gov.fi

Maatalousekonomisti Antti Unnaslahti MMM/RO/MY, p. 0295 162 426, antti.unnaslahti@gov.fi

Erityisasiantuntija Hanna Muroma MMM/RO/EUKA, p. 0295 162 038, hanna.muroma@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/894/2025

Liitteet -**Viite** -

Kauppaan liittyvät maatalouskysymykset, mukaan lukien EU:n ja Ukrainan suhteiden tiivistäminen – maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 17.11.2025

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvosto 17.11.2025 keskustelee kauppaan liittyvistä maatalouskysymyksistä, mukaan lukien EU:n ja Ukrainan suhteiden tiivistäminen. Maatalouden erityiskomitea valmisteli keskustelua kokouksessaan 3.11. 2025.

Suomen kanta

Suomi tukee komissiota meneillään olevien kauppasopimusneuvotteluprosessien pikaisessa loppuun saattamisessa. Olemassa olevia sopimuksia tulisi hyödyntää mahdollisimman hyvin ja laajasti toimeenpanon ja aktiivisten vienninedistämis toimien kautta. On tärkeää, että sopimusten vaikutuksia omaan tuotantoon seurataan aktiivisesti.

Kaupalla ja kotimaisella tuotannolla on molemmilla tärkeä rooli ruokaturvan takaamisessa. Kaupalla on myös keskeinen rooli siinä, miten pystymme luomaan ympäristöllisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä ruokajärjestelmän niin EU:n sisällä kuin globaalisti. Toimia, joilla vaikutetaan EU:n terveys- ja ympäristöstandardien soveltamiseen tuontituotteille tulisi arvioida tapauskohtaisesti.

Suomi näkee tärkeänä, että komissio seuraa Mercosur-sopimuksen mahdollisia vaikutuksia maatalousmarkkinoihin ja varautuu niihin (UJ 15/2025 vp)

Pääasiallinen sisältö

Komissio tulee antamaan ministereille katsauksen maatalouden ajankohtaisista kauppakysymyksistä, joita käsitellään myös ennen kokousta jaettavassa taustadokumentissa. Puheenjohtaja ehdottaa, että ministerit painottaisivat keskustelussaan EU:n ja Ukrainan suhteiden lähentämistä.

WTO:n maatalousneuvottelut

Maailman kauppajärjestön (WTO) seuraava ministerikokous järjestetään 26.-29.3.2026 Yaundéssa Kamerunissa. Kokouksen kannalta keskeistä on järjestön kriisi ja reformi, mutta maatalousaiheet tulevat myös olemaan esillä. Maatalousaiheita valmistellaan aiempaan tapaan maatalouskomitean erityisistunnossa, jonka puheenjohtajaksi valittiin huhtikuussa Pakistanin suurlähettiläs.

Puheenjohtaja on konsultoinut jäsenistöä ministerikokoukselle asetettavista tavoitteista ja rohkaissut kantojen lähentämiseen pienemmissä kokoonpanoissa. Viejäm maiden Cairns-ryhmä ja Afrikan maiden ryhmä ovat pyrkineet lähentämään kantojaan neuvottelujen edistämiseksi. Kehittyvien maiden varastointiohjelmat (PSH) on edelleen neuvotteluissa keskeinen kiistakysymys. Kokouksen pitopaikka Afrikassa korostaa ruokaturvakysymysten merkitystä. Merkittävää läpimurtoa maatalousaiheissa ei ministerikokoukselta odoteta.

Maatalouskomitean säännöllinen kokous, joka seuraa olemassa olevien sitoumusten toimeenpanoa kokoontuu syyskuussa. Säännöllisessä kokoonpanossa komitea on saavuttanut tuloksia vientikilpailua ja tariffikiintiöitä koskevien ilmoitusmenettelyjen selkeyttämisestä.

EU:n neuvotteluposition vahvuus maataloudessa perustuu keskeisesti maataloustukien painottumiseen vihreän laatikon kategoriaan. Muutokset tukipolitiikassa ja yhteisen maatalouspolitiikan reformisuunnitelmat ovatkin kauppakumppanien aktiivisen seurannan kohteena.

Toukokuun alussa WTO:lla järjestettiin retriitti kestävästä maataloudesta. Brasilian aloitteesta järjestettyyn retriittiin osallistui edustajia alan kansainvälisistä järjestöistä. Kestävä maatalous on keskeinen aihealue, vaikka konkretisoituminen neuvotteluaiheeksi on toistaiseksi jäänyt vähäiseksi.

EU:n ja Mercosur-ryhmän väliset vapaakauppaneuvottelut

EU:n ja Mercosur-ryhmän välillä saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys vapaakauppasopimuksen kauppasista jo kesällä 2019. Sopimuksen hyväksyminen ei kuitenkaan silloin edennyt. Osapuolet päätyivät neuvottelemaan erityisesti kestävästä kehitystä koskevasta lisäinstrumentista.

Joulukuussa 2024 osapuolet ilmoittivat päässeensä sopuun kauppasopimuksesta, joka koostuu vuoden 2019 tuloksesta sekä sen jälkeen neuvotelluista osista. Sopimuksen vuonna 2024 neuvotellut osat eivät juurikaan muuta aiemmin sovittuja myönnytyksiä markkinoillepääsyn osalta.

Saavutettu sopimus vapauttaa yli 90 prosenttia EU:n ja Mercosur-maiden välisestä kaupasta. Maatalouden tullinimikkeistä Mercosur vapauttaa 93 prosenttia 12 vuoden aikana. EU ei vapauta täysin maataloustuontia, vaan maatalouden herkkyydet huomioidaan tulli-kiintiöiden kautta. Sopimus pitää sisällään myös kattavan suojatoimimekanismin, joka koskee myös kiintiöiden alaisia tuotteita.

Neuvoteltu paketti sisältää uuden oikeudellisesti sitovan liitteen kestävän kehityksen määräyksistä, jonka tärkeimpänä fokuksena on metsäkato. Siihen on kirjattu muun muassa velvoite pysäyttää metsäkato vuoteen 2030 mennessä sopimusosapuolten alueella. Sopimuksen riitojenratkaisu sisältää erityisesti Mercosurin toiveesta ns. tasapainottamismekanismin sellaisia tilanteita varten, joissa toisen jäsenen sopimusvelvoitteiden ulkopuolinen toimenpide on aiheuttanut sen kauppaetujen menettämisen tai mitätöitymisen.

Syyskuun alussa komissio antoi ehdotukset neuvoston päätöksiksi kumppanuussopimuksen (EMPA) tekemisestä ja allekirjoittamisesta sekä väliaikaisen (ITA) kauppasopimuksen tekemisestä ja allekirjoittamisesta MERCOSUR-ryhmän kanssa. Väliaikaista sopimusta koskeva päätös kattaa neuvotellun kokonaisuuden kauppaa ja investointeja koskevat osat, jotka eivät edellytä EU:ssa jäsenmaiden parlamenttien hyväksyntää. Väliaikainen sopimus korvautuu koko neuvottelukokonaisuuden kattavalla sopimuksella sen tultua hyväksytyksi. Lokakuussa komissio antoi ehdotuksen asetukseksi sopimuksen sisältämän kahdenvälisen suojalausekkeen toimeenpanosta. Asetus ei muuta suojalausekkeen sisältöä, mutta tarkentaa sen toimeenpanossa sovellettavia käytäntöjä.

Yhdysvaltojen tullipolitiikka

Huhtikuun alussa Yhdysvallat ilmoitti ns. vastavuoroisten tullien asettamisesta kauppakumppaneilleen. EU:n vastavuoroisten tullien tasoksi kaavailtiin silloin 20 prosenttia. Päätöksen täysimääräistä soveltamista lykättiin kuitenkin neuvotteluja varten ja voimaan tuli maataloustuotteiden osalta vain 10 % tullitaso suosituimmuustullin lisäksi.

Heinäkuun lopulla EU ja USA pääsivät poliittiseen yhteisymmärrykseen maiden välisen kaupan ehdoista ja täysimääräiseltä kauppasodalta välttyttiin. Elokuussa EU ja USA julkaisivat puitesopimuksen sisältöä tarkentavan poliittisen lausuman.

Yhteislausuman mukaan USA tulee perimään EU-maista peräisin olevilta tuotteilta joi-tain poikkeuksia lukuun ottamatta 15 %:n yleistullin, johon sisältyy myös Yhdysvaltain normaali suosituimmuus- eli MFN-tulli. Tullitaso nousee siten huhtikuun alkuun verrattuna niissä tuotteissa, joissa aiemmin tullitaso oli alle 15 %.

EU puolestaan avaa markkinoitaan tietyille ei-herkille maataloustuotteille kuten pähkinöille, jalosteille, maitotuotteille, soijaöljylle, hedelmille ja vihanneksille sekä sianlihalle. Komission mukaan avaukset tapahtuisivat yleisesti tariffikiintiöiden kautta.

Osapuolet sopivat työskentelevänsä ratkaistakseen pitkäaikaiset erimielisyytensä liittyen ei-tullimuotoisiin esteisiin maatalous elintarvike- ja maatalouskaupassa.

Elokuun lopulla komissio antoi ehdotukset sovittujen kauppamyönnytysten toimeenpanemiseksi kaupassa USA:n kanssa, johon sisältyvät tullien alennukset ja herkkiä maataloustuotteita koskevat tullikiintiöt.

Yhdysvallat on EU:n maatalousviennissä Yhdistyneen kuningaskunnan jälkeen toiseksi suurin vientimarkkina maataloustuotteille. Suomen viennin arvo on sektorilla noin 30 miljoonaa euroa.

EU:n ja Australian väliset vapaakauppaneuvottelut

Neuvottelut osapuolten välillä olivat jo edenneet loppuvaiheeseen, ja komission tavoitteena oli päättää neuvottelut heinäkuun 2023 loppuun mennessä. Neuvottelut kuitenkin lykkääntyivät. Australia on vaatinut suurempaa markkinoillepääsyä tärkeissä maatalouden vientituotteissaan: naudanliha, lampaanliha ja sokeri.

Muut kauppasopimukset

EU:n ja Indonesian väliset neuvottelut vapaakauppasopimuksesta saatiin päätökseen syyskuussa. Neuvottelut Intian kanssa jatkuvat aktiivisesti, mutta maataloussektorin osalta keskeisiä sektoreita on käytännössä suljettu vapautustoimien ulkopuolelle.

Thaimaan keskeytyksessä olleet neuvottelut on myös aloitettu uudelleen. Nopeita tuloksia ei kuitenkaan liene odotettavissa. Myös Filippiinien kanssa on aloitettu neuvottelut uudelleen. Sopimusneuvottelut on aloitettu Malesian kanssa.

EU:n ja Chilen välisen sopimuksen päivittämisestä osapuolet pääsivät sopuun vuoden 2022 lopulla. Sopimus sisältää markkinoillepääsyn parannuksia maataloustuotteille. Osapuolet allekirjoittivat joulukuussa 2023 kehys sopimuksen ja väliaikaisen kauppasopimuksen, joista jälkimmäinen tuli voimaan tammikuussa 2025.

Yli kymmenen vuotta väliaikaisesti sovellettu sopimus EU:n sekä Perun, Kolumbian ja Ecuadorin kanssa tuli hyväksytyksi syksyllä 2024, kun pitkäksi venynyt hyväksymisprosessi saatettiin päätökseen.

Syyskuun alussa komissio antoi ehdotukset Meksikon kanssa neuvotellun sopimuksen tekemisestä ja allekirjoittamisesta. Mercosur-sopimuksen tavoin sopimuksen kauppasat sisältyvät erilliseen väliaikaisesti sovellettavaan sopimukseen.

Ukraina

Ukrainalle myönnetty yksipuoliset, määräaikaisten tullietuudet (ATM) erääntyivät 6.6.2025, jolloin määräaikaisten edut korvautuivat DCFTA-sopimukseen (pitkälle menevät ja laaja-alaiset vapaakauppa-alueet) sisältyvillä etuuksilla. Komission antamalla toimenpanoasetuksella säädettiin sopimukseen sisältyvien kiintiöiden käyttöönotosta ja hallinnasta ja mahdollistettiin kaupan jatkuminen. Sopimuksen perusteella annettavat edut ovat kuitenkin autonomisesti myönnettyjä etuuksia heikommat.

EU ja Ukraina ovat neuvotelleet DCFTA-sopimukseen sisältyvien tullialennusten laajentamisesta maiden välisessä kaupassa. Komission tarkoituksena on ollut, että DCFTA-sopimuksen muutoksella Ukrainan toimijoille tarjotaan vakaa ja ennustettava EU-jäsenyyttä ennakoiva toimintaympäristö, joka huomioi EU:n viljelijöiden herkkyydet.

Neuvotteluissa saavutettuun yhteisymmärrykseen perustuen komissio antoi heinäkuussa päätösehdotuksen kauppasopimuksen sisältämien etuuksien päivittämiseksi. Muutokseen sisältyvät herkkien tuotteiden tullikiintiöitä kasvatetaan, mutta ne jäävät ATM-asetuksen etuja pienemmiksi. Esitykseen sisältyy kattava suojalauseke sekä vaatimus Ukrainalle tiettyjen EU:n tuotantostandardien täyttämisestä siirtymän jälkeen. Neuvosto hyväksyi päätöksen kauppasopimuksen päivittämisestä 13.10.2025.

Toukokuussa 2024 EU päätti tuontitullien korottamisesta eräille venäläisille ja valko-venäläisille maataloustuotteille. Toimenpiteen tarkoituksena oli ehkäistä EU-markkinan epävakaus, estää Venäjän Ukrainalta varastaman viljan laiton vienti EU:hun ja estää Venäjää käyttämästä viljanviennistä saamia tuloja sodan rahoittamiseen.

Tammikuussa 2025 komissio antoi ehdotuksen lisätulleista eräille maataloustuotteille ja tyyppilannoitteille, joiden tullit nousevat asteittain kolmen vuoden aikana. Tullien korotuksella vähennetään EU:n riippuvuutta tuonnista Venäjältä ja Valko-Venäjältä. Asetus tuli voimaan heinäkuun alussa. Komissio seuraa asetuksen vaikutuksia.

Kiinan aloittamat polkumyynti- ja tasoitustullitutkinnot

Kesäkuussa 2024 Kiina ilmoitti EU:n sianlihaa ja muita syötäviä ruhonosia koskevan polkumyöntutkinnan avaamisesta. Tutkinnan perusteena oli Kiinan karjanhoitoyhdistyksen tekemä kanne. Polkumyöntutkinta oli tarkoitus saada päätökseen vuoden kuluttua sen aloittamisesta. Kiina ilmoitti kuitenkin kesäkuussa tutkinnan jatkumisesta joulukuun puoleen väliin saakka. Syyskuun alussa Kiina ilmoitti väliaikaisten polkumyöntutullien asettamisesta sianlihan tuonnille EU:sta 10.9. lähtien.

Elokuussa 2024 Kiina aloitti eräitä EU:n maitotaloustuotteita koskevan tasoitustullitutkinnan, joka koskee eräitä sekä EU-tason että kansallisen tason tukitoimia maitosektorille. Suomesta ei ole viety Kiinaan tutkinnan kohteena olevia tuotenimikkeitä. Sekä komissio että jäsenmaat toimittivat vastauksia tutkinnassa esitettyihin kysymyksiin. EU aloitti riitoratkaisumenettelyn mukaisen konsultaatioprosessin Kiinan aloittamista toimista, joihin ryhtymiselle se ei katso olevan laillisia perusteita. Joulukuussa Kiina ilmoitti myös naudanlihaa koskevasta suojatoimitutkinnasta, joka koskee kaikkia tuontimaita.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 11.11.2025

EU-ministerivaliokunta 13.11.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 14.11.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

14725/25

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Markus Schulman, MMM/RO/EUKA, puh. 029 516 2475,
markus.schulman@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/239/2025

Liitteet -**Viite** -

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/1086/2025-MMM-5

Bondestam Orian

7.11.2025

Ehdotus neuvoston asetukseksi Atlantin ja Pohjanmeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuosiksi 2026-2028

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 17.11.2025

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvosto kuulee komission esittelyn käsiteltävästä ehdotuksesta ja käy siitä keskustelun.

Suomen kanta

Suomi ottaa komission esittelyn ja ehdotuksesta käytävän keskustelun tiedoksi.

Suomi kannattaa kalastusmahdollisuuksien vahvistamista siten, että kalakantoja hyödynnetään kestävää enimmäistuottoa (Maximum Sustainable Yield, MSY) koskevan EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti ja ICES:n uusimman tieteellisen neuvon perusteella.

Suomi yhtyy tarvittaessa muiden jäsenvaltioiden mahdollisiin huomioihin ja huoliin Atlantilla ja Pohjanmerellä sovellettavien monivuotisten suunnitelmien artikloista 4(6) ja 4(7) ja niiden soveltamisesta kalastusmahdollisuuksien asettamisessa. Asialla voi olla periaatteellista merkitystä tulevaisuudessa kalastusmahdollisuuksien vahvistamiseen myös Itämerellä.

Pääasiallinen sisältö

Komission ehdotus sisältää kalastusmahdollisuuksia unionin vesillä (Itämeren lukuun ottamatta) ja muualla vuosille 2026 - 2028. Ehdotus käsittää myös monenvälisiin tai kahdenvälisiin neuvotteluihin perustuvia kalastusmahdollisuuksia. Osa näistä neuvotteluista on saatu päätökseen hiljattain tai on vielä kesken. Neuvottelujen lopputulos pannaan täytäntöön säätämällä jäsenvaltioiden kesken suhteellisen vakauden periaatteen pohjalta suoritettavasta kalastusmahdollisuuksien sisäisestä jaosta. Merkittävä osa komission ehdotuksessa esitetyistä kalakantojen kalastusmahdollisuuksista perustuu

Kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) esittämään neuvoon MSY:n mukaisista kalastusmahdollisuuksista.

Komission ehdotuksen johdantokappaleet sisältävät viittauksia Atlantilla ja Pohjanmerellä sovellettavien ja eräitä kalakantoja koskevien monivuotisten suunnitelmien artikloihin 4(6) tai 4(7). Nämä artiklat liittyvät kalastusmahdollisuuksien vahvistamiseen tilanteessa, jossa kalakannan koko vähintään 5 prosentin todennäköisyydellä alittaa vähimmäismäärän Blim. Vuonna 2023 maatalous- ja kalastusneuvosto ratkaisi Itämerellä asian siten, että kyseisen artiklan 4(6) sijaan sovellettiin artiklaa 5 korjaavista toimenpiteistä.

Kalastusmahdollisuustaulukoita täydennetään Norjan kevätkutuisen sillin osalta pohjoisen Atlantin eräiden rannikkovaltioiden neuvottelujen tuloksena. Suomi saa EU:n kiintiöosuudesta pienen osan perustuen suomalaisten kalastusalueiden sillin kalastushistoriaan Atlantilla Petsamosta ja Rymättylästä käsin 1920 luvulta lähtien 1970 luvun puoliväliin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 43 artiklan 3 kohta. Neuvosto päättää ehdotuksesta määräenemmistöllä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

SEUT 43 artiklan 3 kohdan mukaan neuvostolla on toimivalta päättää kalastusmahdollisuuksista.

Kansallinen valmistelu

Kalastusjaoston (EU17) kirjallinen menettely 7.-10.11.2025

EU-ministerivaliokunta 13.11.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 14.11.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Neuvoston vahvistamat TAC:t ja kalastuskiintiöt eivät pääsääntöisesti vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön.

Kalastuselinkeinon ohjaus kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain 1144/1991 mukaan Ahvenanmaan toimivaltaan. Ahvenanmaan maakunnan hallituksella on edustaja kalastusjaostossa.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia kalataloudelle Suomessa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

COM/2025/662 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Orian Bondestam, MMM/LVO, puh. 0295 162494

VAHVA-tunnus

EU/1086/2025

Liitteet

Viite

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/245/2025-MMM-72

Lehtinen Heikki

7.11.2025

Ehdotus NEUVOSTON ASETUKSEKSI eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Välimerellä ja Mustallamerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2026, komission alustus, keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 17.11.2025

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvosto 17.11.2025, komission alustus, keskustelu

Suomen kanta

Suomi ottaa käytävän keskustelun tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Ehdotuksen tarkoituksena on vahvistaa Välimeren ja Mustanmeren kalastusmahdollisuudet vuodeksi 2026 läntisen Välimeren pohjakalakantojakoskevan monivuotisen suunnitelman ja Välimeren yleisen kalastuskomission (GFCM)suositusten mukaisesti.

Läntisen Välimeren osalta ehdotuksessa vahvistetaan pohjakalakantoja koskevat kalastusmahdollisuudet monivuotisen suunnitelman mukaisesti. Kalastusmahdollisuudet ilmaistaan kaikkien kantojen suurimpana sallittuna pyyntiponnistuksena. Lisäksi vahvistetaan syvänmerenkatkaravun ja tietyntyyppisiä pyydyksiä käyttäen pyydystettävän

kummeliturskan enimmäissaalisrajoitukset. Nämä rajoitukset ehdotetaan jaettavaksi läntisen Välimeren jäsenvaltioille (Espanjalle, Ranskalle ja Italialle).

Lisäksi ehdotetaan kalastusmahdollisuuksia, jotka perustuvat Välimeren yleisen kalastuskomission (GFCM) puitteissa tehtyihin sopimuksiin. GFCM on alueellinen kalastuksenhoitojärjestö, jonka toimivaltaan kuuluu meren elollisten luonnonvarojen säilyttäminen ja hoito Välimerellä ja Mustallamerellä. Euroopan unioni on GFCM:n jäsen yhdessä Bulgarian, Kreikan, Espanjan, Ranskan, Kroatian, Italian, Kyproksen, Maltan, Romanian ja Slovenian kanssa. GFCM:n hyväksymät toimenpiteet sitovat sen jäseniä.

Ehdotuksessa esitetään myös autonomisen kiintiön vahvistamista Mustanmeren kilohailille, jotta kalastuskuolevuus ei kasvaisi nykyisestä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 43(3)

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

Kalastusjaosto (EU17) kirjallinen menettely 7.-10.11.2025

EU-ministerivaliokunta 13.11.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 14.11.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

13077/25 PECHE 277
14668/25 PECHE LIMITE 365

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Heikki Lehtinen MMM/LVO, 0407709496

VAHVA-tunnus

EU/245/2025

Liitteet

Viite

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/239/2025-MMM-206

Muroma Hanna

10.11.2025

Maatalous- ja kalastusneuvoston 17.11.2025 muut asiat

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 17.11.2025

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvoston muissa asioissa käsitellään puheenjohtajavaltion, komission ja jäsenvaltioiden tiedotusasioita.

Suomen kanta

Suomi ottaa asiat tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Asiakohta a) One Health -konferenssin tulokset (Kööpenhamina 5.–6. marraskuuta 2025)

Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Tanskan elintarvike -, maatalous - ja kalastusministerin yhdessä WHO:n Euroopan toimiston kanssa isännöimä kansainvälinen One Health - konferenssi oli Tanskan EU-puheenjohtajuuskauden ns. lippulaivatapahtuma. Tapahtuma järjestettiin 5.–6. marraskuuta 2025 Kööpenhaminassa.

One Health – lähestymistapa (suomeksi: Yhteinen terveys) on keskeinen kulmakivi ihmisten, eläinten ja ympäristön terveyteen liittyvien yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa. Toimia tarvitaan mm. mikrobilääkeresistenssin leviämisen estämiseksi,

pandemioiden ja zoonoosien ehkäisemiseksi, ruuan turvallisuuden varmistamiseksi ja ympäristön suojelemiseksi haitallisilta aineilta. Voidaan sanoa, että ruuan tuotannossa ekologiset rajat ovat tulossa vastaan. Myös voimistuva ilmastonmuutos edellyttää yhä enemmän ennakkointia ruokajärjestelmässä.

One Health -konferenssin tavoitteena oli saada EU:n jäsenvaltioiden virkakunta omaksumaan yhtenäinen One Health – lähestymistapa ja miettimään parhaita keinoja sen täytäntöön panemiseksi tilanteissa, joissa ratkotaan ihmisen ja eläinten ympäristön rajapinnassa esiintyviä monimutkaisia terveysongelmia.

Konferenssissa toistui ajatus siitä, että ns. siltojen kaatamisen sijaan hallinnon eri sektoreiden on hyödyllisempää oppia tuntemaan toisiaan. Siltojen rakentaminen on aloitettava ”rauhan aikana”, ei vasta kriisitilanteessa. One Health -lähestymistavan laajempi omaksuminen edellyttää hallinnossa jonkinlaisia muodollisia rakenteita, jotka edistävät tietojen vaihtoa ja yhteisen tilannekuvan muodostamista sektoreiden välillä, myös jäsenvaltioiden välillä. Ympäristösektorin roolia on vahvistettava nykyisestä. One Health -lähestymistapa perustuu tutkittuun tietoon, jota tuotetaan yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa. On pyrittävä tunnistamaan parhaat käytännöt ja hyödyntämään niitä mahdollisimman kustannustehokkaasti. Elinkeinoelämän pitää osallistua työhön.

Asiakohta b) Lainsäädännön yksinkertaistamista, täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskeva vuotuinen tilannekatsaus 2025 (eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvit ja kasvien terveys, elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuus)

Komission tiedotusasia

Komissio esittelee maatalous- ja kalastusneuvostolle lainsäädännön yksinkertaistamista, täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskevan vuotuisen tilannekatsauksen ajalta 1.1.-31.7.2025. Tilannekatsaus koskee eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä sekä elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuutta.

Yksinkertaistamisen osalta komissio on julkaisemassa elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuutta koskevan Omnibus-paketin joulukuussa 2025. Eläinten terveyttä koskevaan sääntelyyn ja biosidivalmisteita koskevaan sääntelyyn on tulossa arviointeja, joiden pohjalta komissio tarkastelee mahdollisuuksia yksinkertaistamiseen näillä sektoreilla. Täytäntöönpanon osalta komissiossa on käynnissä muun muassa tietyillä uusilla genomiteknikoilla tuotettuja kasveja koskevan tulevan asetuksen täytäntöönpanostrategian valmistelu. Tilannekatsauksen mukaan asetuksen nopea ja sujuva täytäntöönpano on komissiolle tärkeää, koska se voi tukea kilpailukykyyn ja innovointiin liittyviä tavoitteita. Valvonnan osalta komissio on kuluvana vuonna muun muassa tehnyt 58 tarkastusta jäsenvaltioissa. Tarkastuksissa arvioidaan kansallisten viranomaisten toimintaa monilla eri aloilla, kuten eläinten hyvinvoinnissa, tuontivalvonnassa, eläintautien hävittämisessä ja elintarviketurvallisuudessa. Tarkastusten yleinen johtopäätös on, että jäsenvaltioissa on toimivat viralliset valvontajärjestelmät.

Asiakohta c) (mahd.) Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston yksinkertaistaminen

Suomen tiedotusasia

Suomi korostaa tarvetta yksinkertaistaa Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) sääntelyä, jotta rahastolla voitaisiin nykyistä tehokkaammin edistää EU:n yhteisen kalastuspolitiikan keskeisimpiä tavoitteita. Aluskapasiteetin ja moottoritehon rajoitukset vaikeuttavat investointeja kalastusalueiden turvallisuuteen ja energiasiirtymään. Sukupolvenvaihdesta ja uusien kalastajien alalle tulon tukemista vaikeuttavat liiketoiminnan siirtoihin liittyvät rajoitteet. Koska EMKVR:n toimeenpano jatkuu vuoteen 2029 saakka, sääntelyn yksinkertaistaminen mahdollistaisi energiasiirtymän, turvallisuuden ja työolojen sekä sukupolvenvaihdosten tukemisen. Muutoksilla varmistettaisiin

nykyisten resurssien mahdollisimman vaikuttava hyödyntäminen ennen seuraavan rahoituskehyskauden mahdollisia kalatalouden rahoitukseen kohdistuvia budjettileikkauksia.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 11.11.2025

EU-ministerivaliokunta 13.11.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 14.11.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

2025 Annual Progress Report on Simplification, Implementation and Enforcement of
Commissioner Olivér Várhelyi

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Asiakohta a) One Health -konferenssin tulokset (Kööpenhamina 5.–6. marraskuuta 2025)

Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Neuvotteleva virkamies Eveliina Palonen, MMM/RO/ETU, p. 0295 162 345, eveliina.palonen@gov.fi

Neuvotteleva virkamies Eero Rautiainen, MMM/RO/ETU, p.0295 162 049, eero.rautiainen@gov.fi

Erityisasiantuntija Taina Sahin, MMM/RO/EKY, p. 0295 162 160, taina.sahin@gov.fi

Asiakohta b) Lainsäädännön yksinkertaistamista, täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskeva vuotuinen tilannekatsaus 2025 (eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvit ja kasvien terveys, elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuus)
Komission tiedotusasia

Apulaisosastopäällikkö Taina Aaltonen, MMM/RO/EKY, p. 0295 162 439, taina.aaltonen@gov.fi

Elintarviketurvallisuusjohtaja Sebastian Hielm, MMM/RO/ETU, p. 0295 162 305, sebastian.hielm@gov.fi

Erityisasiantuntija Hanna Muroma, MMM/RO/EUKA, p. 0295 162 038, hanna.muroma@gov.fi

Asiakohta c) (mahd.) Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston yksinkertaistaminen
Suomen tiedotusasia

Kalatalousneuvos Risto Lampinen, MMM/LVO/ELKA, p. 0295 162 458, risto.lampinen@gov.fi

Neuvotteleva virkamies Timo Halonen, MMM/LVO/ELKA, p. 0295 162 411, timo.halonen@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/239/2025

Liitteet -

Viite -

Liitteet -